

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem Sancti Thomæ Tomvs ...

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Variæ opiniones. cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

23. *Quam* (scilicet beatam spem) promissit Deus ante tempora secularia: nam si talis promissio facta est ante tempora haec secularia, quae ab initio mundi numerantur (aetas enim mundi saeculum dicitur, ut obleruui disputatione 33. cap. 1.) alicui creaturae fieri debuit: nulla autem alia visetur fuisse, quam Angelus: ergo Angelus creatus fuit ante haec tempora secularia. Respondeo vt dixi in ea disp. verbum illud, promissit, non significare promissionem aliquam verbo factam, sed aeternam Dei praedestinationem, vt notat *Chryf. & Anselm.* in eum locum, & *Aug. 12. de ciuit. cap. 16.* quia vero ratione dicat Paulus, *Ante tempora secularia*: in eadem disp. explicatur m. est.

ARTICVLVS IV.

Virum Angeli sint creati in caelo Empyreo.

301. *Inf. q. 105. ad 1. & 4. 1. Et. d. 4. ut. 3. ca. Et. q. 105. c. 17. fin. 1. 1. 10. ante. m. 10. 2.*
AD quartum sic proceditur. Videtur, quod angeli non sint creati in caelo Empyreo, angeli enim sunt substantiae incorporeae. Sed substantia incorporea non dependet a corpore secundum suum esse: & per consequens neque secundum suum fieri. Ergo angeli non sunt creati in loco corporeo.

2. Praeterea. August. dicit 3. super Genes. ad litt. quod angeli fuerunt creati in superiori parte aeris. Non ergo in caelo Empyreo.

3. Praeterea. Caelum Empyreum dicitur esse caelum supremum. Si igitur angeli creati fuissent in caelo Empyreo, non conuenisset eis in superius caelum ascendere. Quod est contra id quod ex persona angeli peccantis dicitur, *Isai. 14.* Ascendam caelum.

Sed contra est quod Strabus dicit, *Apert illud, in principio creauit Deus caelum & terram.* Caelum non visibile firmamentum hic appellat, sed Empyreum, id est igneum vel intellectualem, quod non ab ardore, sed a splendore dicitur. Quod statim factum, Angelis est repletum.

RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est, ex creaturis corporalibus, & spiritualibus vnum vniuersum constituitur. Vnde sic creatae sunt spirituales creaturae, quod ad creaturam corporalem aliquem ordinem habent, & toti creaturae corporali praesident. Vnde conueniens fuit, quod angeli in supremo corpore crearentur tanquam toti naturae corporeae praesidentes, siue id dicatur caelum Empyreum, siue qualitercunque nominetur. Vnde *Isidor.* dicit, quod supremum caelum est caelum angelorum, super illud *Deuteron. 8.* capite, Domini Dei tui est caelum, & caelum caeli.

Ad primum ergo dicendum, quod angeli non sunt creati in loco corporeo,

quasi dependentes a corpore secundum suum esse, vel secundum suum fieri. Potuisset enim Deus angelos ante totam creaturam corporalem creasse, vt multi sancti doctores tenent. Sed facti sunt in loco corporeo ad ostendendum ordinem eorum ad naturam corpoream, & quod sua virtute corporea contingunt.

Ad secundum dicendum, quod August. forte per supremam partem aeris intelligat supremam partem caeli: cum quo aer quandam conuenientiam habet propter suam subtilitatem, & diaphanitatem. Vel loquitur non de omnibus angelis, sed de illis qui peccauerunt. Qui secundum quosdam fuerunt de inferioribus ordinibus. Nihil autem prohibet dicere quod superiores angeli habentes virtutem eleuatam & vniuersalem supra omnia corpora, sint in supremo creaturae corpore creati. Alij vero habentes virtutes magis particulares sint creati in inferioribus corporibus.

Ad tertium dicendum, quod loquitur ibi non de caelo aliquo corporeo, sed de caelo sanctae Trinitatis: In quod angelus peccans ascendere voluit, dum voluit aliquo modo aequiparari, vt infra patebit.

CONCELVSTO est, Angeli creati sunt in caelo Empyreo.

DISPV. CCXXV.

An fuerint creati in caelo Empyreo.

Varia opiniones, cap. 1. Certum non est, sed probabile tantum, Angelos in caelo fuisse creatos, cap. 2.

CAPVT I.

Varia opiniones.

COMMUNIS est Scholasticorum sententia cum *Magistro in 2. dist. 1.* Angelos in caelo Empyreo creatos fuisse: quam acceperunt ex *Bed. 4. tom. in lib. Hexameron non longe a principio.* & *Hugone de San. Bede. Victore in summa sententiarum tractatu 2. cap. 1.* eam que tradidit *Glossa ordinaria in priora verba Genes. Glossa.* Quorum opinio confirmari solet ex eo, quod *Lactifer, & Angeli eius de caelo ceciderunt, iuxta illud Luc. 10. Videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem, quem locum aliqui intelligunt de casu daemoris de caelo, quando primo peccauit. Orig. Olympe, lib. 1. Perich. cap. 5. Ambrosius libro de supra saeculi cap. 7. Ambros. ante medium, Chrysof. Hom. 10. de penitentia in 5. Chrysof. homo ante medium, Gregorius 23. Moralium capite 6. Greg. Mag. alias 7. Theod. lib. 5. haeretic. fabular. capite de diabolo. Prosper libr. de dimidio temporis capite 7. Bernardus sermone secund. ad fratres. & Theophylact. in eum locum, Theoph. tametsi aliam etiam adhibeat interpretationem, quam infra referemus: huic igitur sensum secutus Gregorius, praedictum locum exponit hoc modo, cum videret Christus discipulos suos (qui missi fuerant praedicti potestate eijcendi daemonia) cum gaudio redire dicentes, etiam daemonia subiiciuntur nobis in nomine tuo: vt exemplo Luciferi.*

Luciferi, qui affectu superbiæ cecidit, eorum immoderatum affectum inanis gloriæ reprimet, dixit, *Videbam Satanam sicut fulgur de celo cadentem*: deinde subiungit, *Verumtamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiunguntur: gaudere autem quod nomina vestra scripta sunt in caelis*. Eadem sententia Scholasticorum confirmari solet ex illo Apocalypsis 12. ubi describitur prælium Michaelis cum dracone in caelo: ex quo inferunt nonnulli, Luciferum de caelo cecidisse per peccatum, ac proinde ibi ante peccatum fuisse: ex quo etiam non sine probabili coniectura colligitur, ibidem primo creatum fuisse. Augustinus vero libro 11. de Genesi ad literam cap. 17. refert quosdam asseruisse demones ex alio genere Angelorum, quam beatos spiritus fuisse, eosque in hoc mundo inferiori fuisse creatos, capite autem 19. inquit se non audere hæc duo genera Angelorum asserere, cum id ex Scripturis colligi non possit.

Rupertus.

Demum Rupertus lib. 1. in Genesim cap. 11. de loco creationis Angelorum ita scribit, *Non magis Angeli facti sunt in caelo, quam homo plasmatus in paradiso est, sicut scriptum est, &c. ita nimirum & angeli extra paradysum conditi, & in caelum translati non natura, sed gratia caelum inhabitant*: quo loco hic autor existimat, Adamum quidem creatum fuisse extra paradysum, & deinde in paradysum translatum, atque eodem modo Angelos omnes extra caelum, deinde omnes per gratiam in caelum translatos, indeque Luciferum peccato suo cecidisse.

CAPVT II.

Certum non est, sed probabile tantum, Angelos in caelo fuisse creatos.

TAmersi probabilior sit Scholasticorum opinio asserentium, Angelos in caelo Emphyreo creatos fuisse: nullum tamen habemus firmum scripturæ testimonium, ex quo eam certo colligere possimus. Ideo a mihi videtur hæc Scholasticorum opinio probabilior, quia sicut homo in terra creatus fuit, ita etiam conueniens videbatur, Angelum in caelo creati: esse autem duo genera Angelorum, & demones extra caelum, Angelos autem bonos in ipso caelo fuisse productos, absque illo firmo fundamento illi dixerunt, quorum meminit August. loco citato. Porro Angelos extra caelum primo productos, deinde in caelum per gratiam translatos, sicut autumat Rupert. non minus sine ratione affirmatur. Restat igitur, ut in ipso caelo tanquam in nativo & proprio solo fuerint producti: cumque ceteri caeli, præter Emphyreum, moueantur, in Emphyreo tanquam in quieto loco creati fuerint.

Testimonia vero Scripturæ, quibus aliqui confirmant hanc communem Scholasticorum sententiam, si probabilior interpretacionem sequamur, magis momenti non sunt. Primum testimonium illud Luc. 10. *Videbam Satanam, &c. etiam si intelligeretur de primo casu diaboli, ut præallegati in præcedenti cap. intelligunt: solum probaret Angelos omnes in caelo Emphyreo fuisse antequam peccarent: hinc tamen non sequitur, ibi etiam primo creatos fuisse: nam dicere posset aliquis cum Ruperto, ex caelo quidem cecidisse, non quia illic creati, sed quia eo per gratiam translati essent, & postea ex statu gratiæ, & ex ipso caelo cecidissent. Deinde non videtur Dominus in eo cap. Luc. 10. locutus de primo casu da-*

ARTIC. IV.

monis per peccatum, nec verba illa videtur de illo, ut reprimere affectum inanis gloriæ discipulorum, sicut putauit Greg. nam, ut notauit Theophyl. ex his, quæ ibiarrantur facta & dicta discipulis Domini, non potest colligi spiritus aliquis inanis gloriæ, aut superbiæ: gloriabantur enim discipuli, quod sibi demones subicerentur, sed in nomine Christi, cui gloriam victoriam referebant: & ideo dixerunt, *Demonia subiunguntur vobis in nomine tuo*: cum vero subdit *Christus, Verumtamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiunguntur*: gaudere autem quod nomina vestra scripta sunt in caelis: non reprimat gaudium de victoria contra demones, quasi esset inanis gloriæ: sed ostendit id, de quo præcipue gaudere debent: nam & multi in nomine Christi demones erant eiectioni, quorum tamen nomina in libro prædestinationis scripta non erant, quibus dictum erat dominus, *Nescio vos*.

Prædictum igitur locum interpretatur Theophylactus, primum quidem hoc modo, ut cum Patribus allegatis à nobis in primo capite loquitur de casu Luciferi de caelo, & inde nullam habet deinceps fortitudinem: quasi diceret *Christus vobis, ne miremini, quod demonia vobis subiunguntur*: nam ex quo Lucifer de caelo cecidit, nullam habet fortitudinem. Deinde idem Theophylactus, & Euthymius explicant de caelo, hoc est de dignitate, quam in mundo habebat ante Christi incarnationem obliuiscens corpora hominum, & ab eis adoratus ut Deus: cui explicationi fauere videtur Basiliius homilia nona, ubi apud nomine caeli intelligit ætatem, quem dicit esse locum principatus demonis, qui dominabatur in mundo.

Mihi vero maxime probatur Iansenii interpretatio cap. 80. concordiæ Euangel. ut illi quibus ex prædicatione redeuntibus, & dicentibus se etiam demones eiectione in nomine Christi. Ipse Christus responderit hoc modo, *Videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem*, hoc est, ne putatis vos rem mihi nouam referre: nam & cum nulli vos cum potestate, certo sciebam omnes Satanas vires ruituras: imo vero cum demonia eiectionis, ego videbam Satanam sine vlla mora cadentem, sicut fulgur de caelo cadere solet: & verbum illud imperfecti temporis, *videbam*, hunc sensum non obscure indicat. Coniungi autem debent voces hoc modo, *Videbam Satanam cadentem sicut fulgur de caelo*: quare vox illa, de caelo, non debet coniungi cum illis, *Satanam cadentem*: illo igitur loco non satis probatur, Luciferum de caelo emphyreo, sed ab obsessis corporibus cecidisse, sicut fulgur ex medio aëre cadere solet.

Deinde locus ille Apocalypsis duodecimo, ubi prælium Michaelis describitur cum Dracone, si fide primo casu Luciferi intelligatur, solum probat, Angelos malos in caelo fuisse antequam peccarent, & inde per peccatum cecidisse: hinc tamen non licet colligere, Angelos in caelo Emphyreo fuisse creatos, ut paulo ante notauit. Ceterum si sensum sanctorum Patrum sequamur, neque inde probari potest, prælium Angelorum in caelo fuisse: Ambrosius enim in eum locum per Michaelem, quem vidit Ioannes præstantem cum Dracone, intelligit Christum: & per Angelos, Christi Apostolos: pugnavit igitur Christus, & Apostoli eius contra draconem, & Angelos ipsorum